

BLAASINSTILLATIE

HET TOEDIENEN VAN MEDICAMENTEN VIA DE
BLAAS

FRANCISCUS VLIETLAND

Inleiding

Een blaasinstillatie is het met een catheter inbrengen van een kanker celdodend middel, een chemotherapeuticum genaamd mitomycine of een afwerend middel genaamd BCG.

Welk middel in uw geval noodzakelijk is, wordt zorgvuldig bepaald. Ook de frequentie en duur van de blaasinstillaties kan variëren. Dit hangt samen met de aard en het aantal/uitbreiding van de blaaspoliepen (tumoren) en heeft ook te maken met het aantal keren dat u al eerder poliepen heeft gehad. Hoewel de officiële term instillatie is, spreken wij in het algemeen over blaasspoeling.

Waarom blaasinstillatie of spoelingen?

Bij u zijn kortgeleden blaastumoren door middel van een inwendige operatie via de plasbuis geheel verwijderd. Hoewel beperkt tot het oppervlakkige slijmvlies van de blaas, kan de aard en uitbreiding van deze (tumoren) sterk wisselen. Bij meer dan 50% van de patiënten zullen zij vroeg of laat terugkeren. Sommige tumoren kunnen ook agressiever worden.

Daarom is het vaak niet voldoende om uitsluitend de tumoren te verwijderen. Even belangrijk is het te verhinderen dat ze terugkeren. Met behulp van poliklinische blaasinstillaties is het mogelijk de kans dat deze tumoren terugkomen of agressiever worden te verkleinen. Vooraf kan echter geen garantie gegeven worden of in uw situatie de instillaties op korte of lange termijn succesvol zullen zijn.

Vorbereiding

Vanaf 4 uur voor de behandeling mag u niet meer drinken. De eerste instillatie vindt plaats op de dag van de ingreep of de dag erna afhankelijk van welke dag u geopereerd wordt weken na de ingreep (transurethrale resectie blaastumoren). Voor elke nieuwe blaasinstillatie wordt u gevraagd naar mogelijke klachten en bijwerkingen. Bij ernstige blaas/plas klachten of infectie wordt de spoeling uitgesteld.

Belangrijk

Het medicijn is erg duur en kan na klaarmaken door de apotheek niet lang bewaard blijven. Mocht u om wat voor reden verhinderd zijn, wilt u dan minimaal 24 uur van tevoren

afbellen! Telefoon 010 -893 0000 en vraag naar de polikliniek Urologie.

Instillatie

U ligt op een onderzoekstafel. De uitwendige genitaliën worden gereinigd en een speciale catheter wordt in de blaas gebracht. Eventueel nog achtergebleven urine loopt af en een gedeelte wordt naar het laboratorium gestuurd. Een blaasspuit met ongeveer 50 ml. van het medicijn wordt aan de speciale catheter vastgeschroefd en het medicijn in de blaas gespoten, waarna de catheter verwijderd wordt. U moet het medicijn minstens één à twee uur in de blaas houden.

Nazorg

Als u de plas goed op kunt houden, mag u na de instillatie het ziekenhuis verlaten. Wanneer het gebeurt, dat u regelmatig gedwongen wordt het medicijn voortijdig uit te plassen, moet u uw uroloog of verpleegkundige op de polikliniek waarschuwen. Het is dan mogelijk om één uur op de brancard te blijven liggen.

Vermijd huidcontact met de vloeistof. Thuis na één à twee uur zittend uitplassen. Spoel het toilet goed door. Was uw handen en geslachtsdelen. Bij morsen van urine buiten het toilet, de omgeving goed reinigen. Besmette kleding en ondergoed kunnen gewoon in de was. Behalve huishoudelijke maatregelen en de normale hygiëne hoeven geen extra voorzorgen te worden genomen voor kinderen of volwassenen in uw omgeving. Na het uitplassen mag u weer veel drinken. Aangeraden wordt op de dag van de instillatie en de dag erna geen geslachtsgemeenschap te hebben of condooms te gebruiken.

Duur van de behandeling

Frequentie en duur van de behandeling hangt af van de aard van de blaastumoren.

Bijwerkingen

In tegenstelling tot echte chemokuren (via infuus), verdragen de meeste patiënten blaasinstillaties probleemloos. Als er toch bijwerkingen optreden, beperken deze zich meestal tot klachten van irritatie van het blaasslijmvlies. Zoals vaak aandrang om te plassen, een pijnlijk of branderig gevoel in de blaasstreek en plasbuis, moeite met ophouden van de urine. Vrijwel altijd zijn deze verschijnselen op de dag na de instillatie door veel te drinken, verdwenen. Zijn de verschijnselen ernstig, of duren ze langer dan twee dagen, waarschuw dan uw huisarts of specialist. De symptomen kunnen zonodig met medicijnen bestreden worden, en de volgende instillatie tijdelijk uitgesteld. Blijvende huiduitslag kan wijzen op een allergie en moet vòòr de volgende instillatie gemeld worden.

Controle

Om het effect van de instillaties te beoordelen wordt in het eerste jaar uw blaas regelmatig bekeken (cytoscopie). De urine wordt regelmatig gecontroleerd op een eventuele ontsteking, allergische/chemische reacties en poliepcellen. Af en toe wordt het bloed gecontroleerd en soms wordt een echo of röntgenfoto's gemaakt. Zijn er na één jaar geen tumoren teruggekomen, dan is de kans dat u vrij van blaastumoren blijft toegenomen. Het aantal controles kan omlaag, maar blijven in principe nog 5 jaar doorgaan. Ook na jaren kunnen tumoren nog opnieuw terugkeren. Mochten bepaalde instillaties niet verdragen worden, of niet helpen, dan wordt meestal overgeschakeld op een ander type medicijn.

Belangrijk

- Wanneer u denkt een blaasontsteking te hebben of wanneer u niet op de afgesproken datum voor de blaasspoeling kunt komen, neem dan zo spoedig mogelijk contact op met de polikliniek Urologie, telefoon 010 893 00 00. Wij kunnen dan de zeer dure blaasspoeling afbestellen.
- Brengt u elke keer, dat u voor een blaasspoeling komt, een portie verse geloosde urine mee. Of zorgt u ervoor, dat u op de polikliniek urine kunt produceren.
- Probeer de ingebrachte hoeveelheid vloeistof minimaal één uur in de blaas te houden. Wanneer u voor de eerste keer

een spoeling krijgt, is het verstandig een uur in het ziekenhuis te blijven. U kunt dan ervaren of u inderdaad gemakkelijk de vloeistof een uur kunt inhouden.

- Een man die een blaasspoeling heeft ondergaan, moet de vloeistof bij voorkeur zittend uitplassen om rondspatten te voorkomen. Erna handen en geslachtsdelen wassen.
- Op de dag van de spoeling kunt u het beste oud ondergoed dragen. Sommige medicamenten kunnen moeilijk te verwijderen vlekken veroorzaken.
- Stel uw uroloog op de hoogte van verwachte of onverwachte symptomen, zelfs als u het idee heeft, dat deze niet met de blaasspoelingen samenhangen. Het is belangrijk, dat deze zo snel mogelijk worden gesignaleerd en zo nodig behandeld.

Vragen

Deze folder betreft een algemene voorlichting, naast het gesprek. Bijzondere omstandigheden kunnen tot wijziging aanleiding geven. Vragen kunnen altijd voor, tijdens en na de behandelingen gesteld worden. Neem eventueel contact op met de afdeling Urologie: telefoon 010- 893 0000. 's Avonds en in het weekeinde kunt u terecht bij de afdeling Spoedeisende Hulp telefoon 010 - 893 9393.